

DE VLAAMSE MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIJN EN VLAAMSE RAND

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: - Ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 12 november 1997 betreffende de controle op de inschrijvingen van leerlingen in het basisonderwijs, wat betreft aanpassingen door de verlaging van de aanvang van de leerplicht van zes naar vijf jaar

- Definitieve goedkeuring

Dit ontwerp van besluit wijzigt het besluit van 12 november 1997 betreffende de controle op de inschrijvingen van leerlingen in het basisonderwijs. De wijzigingen zijn nodig door de verlaging van de aanvang van de leerplicht van zes naar vijf jaar vanaf 1 september 2020.

Naar analogie met de oudere leerplichtigen moet voor de nieuwe cohorte leerplichtigen (de 5-jarigen in het kleuteronderwijs) bepaald worden onder welke voorwaarden de kleuters die onvoldoende aanwezig zijn, het statuut van regelmatige leerling kunnen behouden en bijgevolg in aanmerking blijven komen voor omkadering en financiering. De begeleidingsinspanning door de school is hierbij cruciaal.

Daarnaast worden enkele kleinere, technische aanpassingen doorgevoerd.

Dit ontwerp van besluit wordt voor definitieve goedkeuring voorgelegd aan de Vlaamse Regering.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

6. Beleidsveld 1 Kleuter en leerplichtonderwijs

6.1. Inhoudelijk structurelement 1.1 Kleuter en leerplichtonderwijs

OD 1.7 De kwaliteit van het basisonderwijs versterken

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering werd principiële goedgekeurd op de Vlaamse Regering op 10 juli 2020 (VR 2020 1007 DOC.0768/1 en DOC.0768/2)

Het advies van de Raad van State werd aangevraagd op 13 juli 2020 en werd door deze Raad verleend op 6 augustus 2020 (advies 67.776/1/V).

Bijgaand ontwerp van besluit is aangepast aan het advies van de Raad van State. In dit advies wordt opgemerkt dat voor het artikel 2 uit het voorontwerp van besluit (= artikel dat betrekking had op de verwerking van persoonsgegevens in het kader van de controle op de inschrijvingen) een wettelijke of decretale basis ontbreekt. Krachtens artikel 22 van de Grondwet is dergelijke wettelijke of decretale grondslag nodig. Dit artikel 2 is bijgevolg verwijderd zodat er eerst door middel van het geplande Onderwijsdecreet XXXI een decretale basis kan gecreëerd worden.

Door de verwijdering van dit artikel 2 worden de artikelen 3 t.e.m. 9 uit het voorontwerp van besluit hernummerd tot de artikelen 2 t.e.m. 8 in bijgaand ontwerp van besluit. Door de verwijdering van dit artikel is het ook niet nodig om het advies van de Gegevensbeschermingsautoriteit in te winnen.

2. INHOUD

De federale overheid besliste in het voorjaar 2019 tot een verlaging van de aanvang van de leerplicht. Door de federale wet van 23 maart 2019 verlaagt vanaf 1 september 2020 de aanvang van de leerplicht van 6 naar 5 jaar en wordt het aantal jaren leerplicht opgetrokken van 12 naar 13 jaar.

De uitwerking en de invulling van de verlaging van de aanvang de leerplicht behoort tot de bevoegdheid van de Gemeenschappen. De Vlaamse Gemeenschap heeft de verlaging van de aanvang van de leerplicht geregeld door middel van Onderwijsdecreet XXX van 3 juli 2020.

Voor de nieuwe cohorte leerplichtigen (de 5-jarigen in het kleuteronderwijs) komt er een leerplicht van 290 halve dagen aanwezigheid. Een doorsnee schooljaar telt 320 à 330 halve lesdagen. Door voor de 5-jarigen een leerplicht van 290 halve dagen in te voeren (in plaats van elke halve dag), behouden de ouders van deze jonge kinderen een aantal (halve) dagen waarvoor ze zelf kunnen beslissen om hun jong kind niet naar school te laten gaan, omwille van specifieke kindgerichte situaties van hun 5-jarige.

Daarnaast kan de directie, op basis van communicatie met de ouders, beslissen dat een afwezigheid van een 5-jarige als aanvaardbaar beschouwd kan worden. Deze aanvaardbare afwezigheden mogen dan meegeteld worden in functie van de 290 halve dagen voor de leerplicht en de regelmatigheid van de leerling. De regelgeving geeft dus vertrouwen aan de directie, die het kind en de ouders kent, en daarom het best geplaatst is om in te schatten of een 5-jarige leerplichtige kleuter om een aanvaardbare reden (ziekte, revalidatie, familiale omstandigheid, ...) van school afwezig is.

De bestaande regelgeving m.b.t. afwezigheden voor de oudere leerplichtigen (opgenomen in het Besluit van de Vlaamse Regering besluit van 12 november 1997 betreffende de controle op de inschrijvingen van leerlingen in het basisonderwijs) hanteert als belangrijk principe dat, wanneer een school begeleidingsinspanningen doet voor een leerling die problematisch afwezig is, deze leerling voor de school toch een regelmatige leerling kan blijven. Dit gebeurt door de omzetting van problematische afwezigheden in gewettigde afwezigheden en heeft als belangrijk gevolg dat deze leerling kan blijven meetellen voor de omkadering en financiering van de school.

Door middel van dit voorontwerp van besluit wordt dit zelfde principe ingevoerd voor de nieuwe cohorte leerplichtigen, de 5-jarigen in het kleuteronderwijs. Leerplichtige kleuters die onvoldoende aanwezig waren, worden niet geschrapt als regelmatige leerling voor de school, als de school kan aantonen dat er begeleidingsinspanningen geweest zijn. Uiteraard zijn deze inspanningen niet

nodig voor de afwezigheden die de directie (op basis van artikel 26 van het decreet basisonderwijs) als aanvaardbaar beschouwd heeft of voor het aantal halve dagen afwezigheid die de ouders zelf kunnen invullen (op basis van het feit dat het niet om een voltijdse maar om 290 halve dagen leerplicht gaat – zie hoger).

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Artikel 1.

In dit artikel wordt de terminologie in artikel 2, 3° van het te wijzigen besluit aangepast aan de verlaging van de aanvang van de leerplicht. Aangezien vanaf 1 september 2020 ook de vijfjarige kleuters leerplichtig zijn, is de binaire opdeling tussen leerplichtigen enerzijds en kleuters anderzijds niet meer correct. Daarom wordt dit aangepast naar “leerplichtigen” (waartoe ook de 5-jarige kleuters behoren) en “niet-leerplichtige kleuters”.

Artikel 2.

Artikel 9 van het te wijzigen besluit wordt aangepast aan de huidige procedure voor leerplichtcontrole. De communicatie met de ouders gebeurt niet meer per aangetekend schrijven.

Artikel 3.

Het toepassingsgebied van het bestaand hoofdstuk IIbis over de gewettigde afwezigheden is vanaf 1 september 2020 de voltijdse leerplichtigen. Voor de 5-jarigen, die vanaf die datum een leerplicht van 290 halve dagen kennen, wordt een nieuw hoofdstuk IIbis/1 gecreëerd, waarin de terminologie gebruikt wordt die voor hen van toepassing is (zie hierna) .

Artikel 4.

De ‘omzetting’ van problematische afwezigheden naar gewettigde afwezigheden, op voorwaarde dat de school in begeleidende maatregelen voor de leerling in kwestie voorziet, gebeurt in hoofde van de school, namelijk met het oog op de beoordeling van de regelmatigheid van de leerling. Het gebeurt niet in hoofde van de leerling (leerplicht, selectieve participatietoelage in het groepspakket). Dit wordt verduidelijkt.

Artikel 5.

Dit artikel voegt een nieuw hoofdstuk IIbis/1 in. In dit nieuw hoofdstuk IIbis/1, dat bestaat uit de artikelen 10septies/1 tot en met 10septies/4, worden voor de leerplichtige 5-jarigen de materies geregeld die nu reeds in hoofdstuk IIbis geregeld zijn voor de oudere (voltijdse) leerplichtigen.

Artikel 10septies/1.

Dit artikel bepaalt het toepassingsgebied van het nieuwe hoofdstuk IIbis/1, nl. de leerplichtige 5-jarigen in het kleuteronderwijs. Het verduidelijkt ook dat de oudere kinderen in het kleuteronderwijs (de 6- en 7-jarigen) niet onder het toepassingsgebied van dit nieuwe hoofdstuk vallen. Op de oudere kleuters is immers het hoofdstuk IIbis van toepassing, aangezien zij voltijds leerplichtig zijn.

Artikel 10septies/2 tot en met artikel 10septies/4..

Deze artikelen regelen voor de 5-jarige leerplichtige kleuters hetgeen ook voor de oudere leerplichtigen geregeld is: wanneer de school begeleidingsinspanningen doet voor een onvoldoende aanwezige leerling, dan kan de leerling toch het statuut van regelmatige leerling behouden, doordat de andere afwezigheden dan deze die door de directie reeds als aanvaardbaar geacht werden, alsnog beschouwd kunnen worden als dergelijke aanvaardbare afwezigheden in hoofde van de school. De school moet deze andere afwezigheden ook signaleren aan het CLB en met dit CLB samenwerken om de kleuter te begeleiden.

Over de begeleiding moet de school een dossier bijhouden en het ter inzage houden van de verificatie. Om de planlast niet te verhogen moet dit geen afzonderlijk dossier zijn maar kan het een onderdeel zijn van het leerlingendossier.

De verplichting tot begeleiding geldt niet voor het contingent halve dagen aanwezigheid waarover een ouder van een leerplichtige 5-jarige zelf kan beslissen. Voor de 5-jarige is er zoals hoger vermeld een leerplicht van 290 halve dagen aanwezigheid. Een schooljaar bevat gemiddeld 320 à 330 dagen. De ouder kan dus zelf voor, naargelang het schooljaar, tot 30 à 40 halve dagen beslissen dat de kleuter niet naar school gaat. Pas als dit aantal halve dagen afwezigheid overschreden is, moet een school tot begeleiding overgaan.

Artikel 6.

Ook voor de nieuwe cohorte leerplichtigen is er uiteraard een recht op huisonderwijs. De onderwijsinspectie gaat bij de controle van het huisonderwijs o.a. na of alle leergebieden aan bod komen. De verwijzing naar de leergebieden lager onderwijs (artikel 40 van het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997) wordt aangevuld met een verwijzing naar de leergebieden in het kleuteronderwijs (artikel 39 van hetzelfde decreet).

Artikel 7.

Dit artikel regelt de inwerkingtreding.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Er is geen budgettaire impact. Het advies van de Inspectie van Financiën werd verleend op 3 juli 2020. De Inspectie van Financiën bevestigt in het advies dat het akkoord van de Vlaams minister bevoegd voor begroting **niet** vereist is.

B. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het ontwerp van besluit heeft geen weerslag op het personeelsbestand, noch de personeelsbudgetten, zodat het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor de bestuurszaken niet vereist is.

C. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Het ontwerp van besluit heeft geen weerslag op personeel, werkingsuitgaven, investeringen en schulden noch ontvangsten van de lokale besturen.

4. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar goedkeuring te geven aan het bijgaande ontwerpbesluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 12 november 1997 betreffende de controle op de inschrijvingen van leerlingen in het basisonderwijs, wat betreft de noodzakelijke aanpassingen ten gevolge van de verlaging van de aanvang van de leerplicht van zes naar vijf jaar;
- 2° de Vlaamse minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse rand te gelasten het voormelde besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 12 november 1997 betreffende de controle op de inschrijvingen van leerlingen in het basisonderwijs, wat betreft de noodzakelijke aanpassingen ten gevolge van de verlaging van de aanvang van de leerplicht van zes naar vijf jaar, te laten publiceren in het Belgisch Staatsblad.

De Vlaamse minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand,

Ben WEYTS